

Pán z Adáše aneb Vyprávění nestatečného rytíře

Michal Černík

(uvědomělé tiché čtení)

3. JAK TĚŽKÉ JE VYSEDNOUT NA KONĚ

Ze stáje Janek vyváděl koně, krásného statného valacha, s podkůvkami opačně kovanými, to po starém způsobu válečníků, abych zmátl nepřítele. Už můj slavný dědeček a po něm i tatínek říkali:

„Nepřítel nikdy nespí, a když, tak chrápe.“

Měl jsem jejich slova vždy na paměti.

Přes nejsilnější větev starého ořechu visel silný provaz. Jeden konec mi Janek podvázal pod rameny a za pomoci čeledi mě

slavnostně zdvihli vzhůru.

Visel jsem tam jak rozhoupaný zvon. Leč mému oři se zachtělo poodejít zrovna ve chvíli, když mně spouštěli na jeho hřbet. Dopadl jsem na zem celou svou železnou tíhou, až to všude zařinčelo. Paní zděšeně pelášila do kuchyně domnívající se, že z police spadly pánve a kuthany. Za mnou se sypaly ořechy, ani jsme je klátit nemuseli. Čeleď nahlas projevila svou radost z dobře vykonané práce. Od dalšího zvedání na oře se upustilo. Jeden z čeledínů přinesl židli a za velkého jásotu chasy mne vstrčili do sedla.

„Holomci, darebové!“ napomenul jsem je.

„A co přilba?“ křikl jsem znovu.

„Tam se přeci kočka okotila,“ sdělil mi opatrně Janek a já zaburácel spravedlivým hněvem.

Ale to už mi Manka, celá podrápaná, přinášela přilbu a na zápraží mňoukala kočka s pěti koťaty. Nasadil jsem si přilbu a naklonil se ke své paní, abych jí dal poslední políbení. Co čert nechtěl! Hledí mé přilby zaklaplo na jejím nose. A to byl první raněný v této bitvě.

I bodl jsem ostruhami bujného oře k trysku a on pomalu a majestátně vykročil.

Pracovní list

1. **V textu se vyskytuje spousta prazvláštních slov. Dokážeš vysvětlit jejich význam? Spoj čarou, co k sobě patří.**

čeled'	<i>jinak můžeme říci důstojně, vznešeně</i>
holomek	<i>jinak můžeme říci kůň, protože koněm je</i>
chasa	<i>pánev, která v kuchyni sloužila ke smažení</i>
hledí	<i>vesnická mládež</i>
majestátně	<i>darebák, mizera, ničema, pacholek</i>
okotit se	<i>uzounká škvírka na středověkých přilbách</i>
oř	<i>lidé, kteří pracovali na poli a na statku, ale nepařil jim</i>
valah	<i>v souvislosti s kočkou, když se narodí kořata</i>
kuthan	<i>vykastrovaný kůň, většinou statnější, silnější a klidnější</i>

2. **Pamatuješ si? Odpověz na otázky**
Který strom pan z Adáše při lezení na koně sklídl?

Kolik měla kočka kořat?

Proč měl pan z Adáše okovaného koně opačně?

Kdo byl prvním zraněným? Jak se to stalo?

3. **Víš, že doopravdy jeden z válečníků nechal kovat koňům podkovy opačně, aby zmátl nepřítele?**

Když správně vypočítáš následující příklad, zjistíš pravdu.

$$10 + 10 - 8 + 6 + 5 - 2 + 10 = \underline{\hspace{2cm}}$$

- a) Jan Sladký Kozina (29)
b) Jan Žižka z Trocnova (31)
c) Jan Jakub Ryba (33)

4. **Poznáš, kdo je na obrázku? Co o něm víš?**

(c) Jiřina Lockerová - nakladatelství Fragment

5. **Zopakuj si pravopis! Doplň chybějící písmena**

V dob__, kdy se odehrává náš př__bě__, si r__tíř__ nestavěli vil__, nýbrž stavb__, které b__ly méně útulné. Ob__čejně v nich bylo z__ma, i kdy__ se top__lo v krbu. Velk__m sta__bám se ř__kalo hrad__ a malým tvrze. Tvrze měly mén__ oken, byly stavěné v vel__kých kamen__ a po urč__tý čas byly nedob__tné. Alespoň do té doby, než je dob__l nepř__tel. N__které tvrze měly kolem sebe hrad__u a pod ní vodn__ příkop. __točící nepřátelé obyčejn__ napadali do příkopu a obránc__ tvrze na ně pokr__kovali a vrhali na ně samé nepotřebné v__ci jako šíp__, kop__, kamen__ a podobně.